มันสำปะหลัง

ชื่อไทย : มันสำปะหลัง
ชื่อสามัญ : cassava
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Manigot esculenta Crantz*

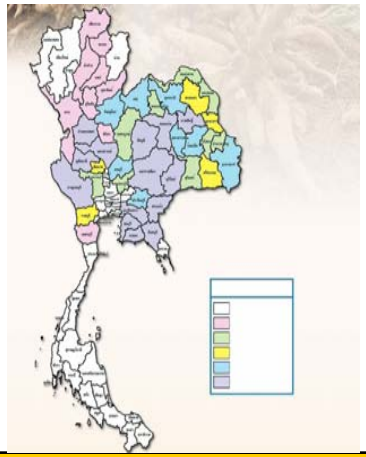

จังหวัดที่ปลูกมาก ได้แก่ จังหวัด นครราชสีมา กำแพงเพชร ชัยภูมิ สระแก้ว ฉะเชิงเทรา

ปี	2550	2551	2552
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	7.34	7.40	8.01
ผลผลิต (ล้านตัน)	26.92	25.16	29.15
ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	3.67	3.40	3.64

พันธุ์ส่งเสริม		
เกษตรศาสตร์ 50	ระยอง 5	ห้วยบง 80
ระยอง 7	ระยอง 9	
ระยอง 90	ห้วยบง 60	

การส่งออก			
ปี	2550	2551	2552
มันเส้น			
ปริมาณ (ล้านตัน)	2.68	0.90	-
มูลค่า (ล้านบาท)	11,136	5,185	-
มันสำปะหลังอัดเม็ด			
ปริมาณ (ล้านตัน)	1.65	1.45	-
มูลค่า (ล้านบาท)	7,196	7,946	-
แป้งมันสำปะหลัง			
ปริมาณ (ล้านตัน)	1.47	0.99	-
มูลค่า (ล้านบาท)	13,996	12,140	-
ประเทศคู่ค้า			
มันเส้น	จีน		
มันสำปะหลังอัดเม็ด	สหภาพยุโรป		
แป้งมันสำปะหลัง	ญี่ปุ่น ไต้หวัน จีน		
ประเทศคู่แข่ง	เวียดนาม		

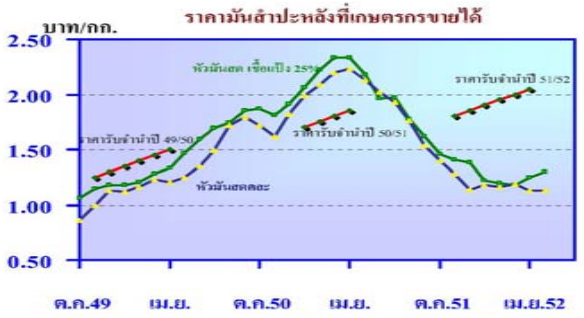

สัดส่วนของผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิตสูงสุด ธันวาคม และมกราคม

ปี 2550				ปี 2551									
กย	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค
	6.18	12.20	17.76	15.80	12.65	11.58	5.78	2.61	1.57	3.53	4.22	5.49	

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

มันสำปะหลัง

ปัญหาอุปสรรค

การผลิต

- ผลผลิตกระจุกตัว โดยในช่วงกลางฤดูมีผลผลิตปริมาณมากออกพร้อมกัน
- ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสูง เนื่องจากค่าจ้างแรงงาน ราคาปัจจัยการผลิต
- ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของดินเสื่อมลง
- เกิดโรคและแมลงระบาดเพลี้ยแป้งทำให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

การแปรรูป

- มันเส้นที่ผลิตได้ในปัจจุบันมีสิ่งเจือปนมาก
- เทคโนโลยีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ค่อนข้างจำกัด
- การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายยังมีน้อย

การตลาด

- เป็นสินค้าที่ต้องพึ่งตลาดต่างประเทศ ทำให้ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้มีความแปรปรวนค่อนข้างสูง
- การซื้อขายผลผลิตของเกษตรกรเกือบทั้งหมดขายในรูปหัวสดและเป็นชนิดคละ นอกจากนี้ยังขาดอำนาจต่อรอง
- การส่งออกมีตลาดค่อนข้างจำกัด ทั้งแป้งมันสำปะหลังและมันเส้น
- การแข่งขันตัดราคาของผู้ส่งออก ส่งผลให้ราคาที่รับซื้อหัวมันสำปะหลังจากเกษตรกรต่ำ
- การกีดกันทางการค้าด้วยมาตรการที่มิใช่ภาษี เช่น มาตรฐาน HACCP ของสหภาพยุโรป

วิธีการแก้ไขปัญหา

- กำหนดเขตส่งเสริมและการผลิตมันสำปะหลังเพื่อควบคาการผลิตโดยการจดทะเบียนเกษตรกรการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการผลิตด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เร่งกระจายพันธุ์ดี และปรับปรุงวิธีการเขตกรรมเพื่อนอนุรักษ์ดินโดยส่งเสริมการใช้อินทรีย์วัตถุ เพื่อลดต้นทุนการผลิต/ฟื้นฟูทรัพยากรดิน และพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่งเสริม Contract Farming
- เร่งการพัฒนาและเปิดใช้โรงงานเอทานอล
- พัฒนาและส่งเสริมตลาด โดย จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศการเจรจาเปิดตลาด/แก้ไขปัญหาและข้อกีดกันทางการค้า และการจัดดูงานให้แก่ผู้แทนการค้าจากต่างประเทศ
- วิจัยและพัฒนา
  - เทคโนโลยีการใช้แป้งมันสำปะหลังในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
  - การพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมเฉพาะทาง

แนวโน้มสถานการณ์การผลิต

คาดว่าปี 2553 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากทิศทางราคาธัญพืชยังมีแนวโน้มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ปริมาณต๊อกสะสมที่เพิ่มขึ้นอาจทำให้ราคาธัญพืชอ่อนตัวลงได้บ้าง ซึ่งจะส่งผลกระทบให้ราคาลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอ่อนตัวลงตัว ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับนโยบายการกระจายต๊อกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของรัฐบาล เนื่องจากในปี 2552รัฐบาลเข้าแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังในปริมาณมาก ทำให้มีสต๊อกของรัฐบาลปริมาณมากถึง 13 ล้านตัน หรือ ร้อยละ40 ของผลผลิตทั้งหมด หากมีการระบายออกในปริมาณมากในคราวเดียว ก็อาจส่งผลกระทบให้ราคาอ่อนตัวลงได้ โดยความต้องการใช้ลิตภัณฑ์มันสำปะหลังค่อนข้างชะลอตัวมาตั้งแต่ปลายปี 2551 แต่คาดว่าต้องการมันเส้นเพื่อผลติเอทานอลของจีนน่าจะมีทิศทางเพิ่มขึ้น เนื่องจากทั้งข้าวโพดและกากน้ำตาลมีราคาแพงขึ้น

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร